

**ביקורת בנושא
בחינת ניגוד עניינים
בשירות הפסיכולוגי
החינוכי**

ביקורת בנושא בחינת ניגוד עניינים בשירות הפסיכולוגי החינוכי

תקציר מנהלים

להלן עיקרי ממצאים, מסקנות והמלצות מדו"ח ביקורת שנערך בעיריית קריית ביאליק, בנושא: בחינת ניגוד עניינים בשירות הפסיכולוגי החינוכי.

***לשם קבלת החלטות רצוי לעיין בדו"ח המלא**

1. מבוא

- 1.1. אגף החינוך בעירייה אחראי על הפעלת שירות פסיכולוגי חינוכי (שפ"ח) המספק שירות לתלמידים תושבי העיר.
- 1.2. בשפ"ח מועסקים 21 עובדים מהם: מנהלת מחלקה, מזכירה ו-19 פסיכולוגיות בדרגות התמחות שונות ובאחוזי משרה שונים, המספקים מענה פסיכולוגי למסגרות חינוכיות בעיר.
- 1.3. בישיבת מועצת העיר מיום 21/7/2021 התקיים דיון בשאלת ניגוד עניינים של עובדי השירות הפסיכולוגי והוחלט כי:
"מבקר העירייה יבדוק עניין של מניעת ניגוד עניינים בעבודות פרטיות של עובדי השירות הפסיכולוגי".
- 1.4. נתבקשתי על ידי מועצת עיריית קריית ביאליק לחוות דעתי ביחס האם הפסיכולוגיות העובדות בשפ"מ (שירות פסיכולוגי מורחב) מהווה ניגוד עניינים לבין עבודתם בשפ"ח (שירות פסיכולוגי חינוכי) המצוי בתחום העירייה.
- 1.5. במסגרת כך נתבקשתי לבדוק ולהשיב על השאלה אם מצב דברים זה מקים ניגוד עניינים, אם לאו; ככל שמתגבש ניגוד עניינים כאמור, נתבקשתי לבחון האם וכיצד ניתן להטיבו ו/או לנטרלו.

2. השירות הפסיכולוגי המורחב (שפ"מ) מאגד בתוכו שני מבנים מרכזיים:

- **שפ"מ ציבורי** - במסגרת זו מתנהלים פרויקטים תוספתיים רבים מטעם המדינה כשהתגמול לפסיכולוגים נעשה דרך השפ"מ ולא דרך התקן הרשותי.
כל הפרויקטים והשירותים הניתנים במסגרת השפ"מ הציבורי, מתוקף היותם משולמים לפסיכולוגים מחוץ לעבודתם הציבורית ולא דרך התקן של השפ"ח, נחשבים כעבודה נוספת של הפסיכולוגים.
- **שפ"מ פרטי** – שירותים פסיכולוגים להורים ותלמידים במימון הורים. השירותים הניתנים במסגרת זו מהווים הרחבה של סל השירותים הציבורי הניתן במסגרת השפ"ח.

2.1. אחת האפשרויות המעטות שיש לרשויות לתגמל את הפסיכולוגים בלי העמסת עלויות עליהן היא האפשרות לקיים שירות מורחב בצד השירות הציבורי.

3. מודל עבודה:

השפ"מ פועל תחת ה"גג" של השפ"ח. כלומר, לשפ"ח יש אחריות מקצועית וניהולית על המענים הניתנים במסגרת השפ"מ, וממנה נגזרת סמכות להתערב בקבלת החלטות הנוגעות לעבודת הפסיכולוגים בשפ"מ.

הלגיטימיות לפעילות השפ"מ נגזרת מההפרדה המלאה שלו מעבודה השפ"ח, כך שנמנע כל מצב של ניגוד עניינים, ולו למראית עין. לכן יש חשיבות עליונה לשמירה על הפרדה זו.

ההפרדה מתבטאת:

3.1 הפרדת שעות

שעות העבודה של השפ"ח והשפ"מ נפרדות, כולל החתמת שעות נוכחות במעבר. בשום מצב פסיכולוג לא יקבל מטופל של השפ"מ בשעות העבודה שלו בשפ"ח.

3.2 הפרדת רשומות

לשפ"ח ולשפ"מ ארכיבים נפרדים. במידה ופסיכולוג מבקש לקבל או למסור מידע לפסיכולוג אחר מהשפ"ח בנוגע לתלמיד המטופל אצלו במסגרת השפ"מ, נדרש לשם כך ויתור סודיות חתום של ההורים (בשפ"ח לא נדרש אישור כזה, שכן הוא נחשב כישות משפטית אחת).

3.3 הפרדת הפסיכולוג המטפל

פסיכולוג המופקד על ליווי בית-ספר במסגרת השפ"ח לא יתן מענה לילדים מאותו בית-ספר במסגרת השפ"מ. הפניה מהשפ"ח לשפ"מ תיעשה רק תוך הצעה של חלופות נוספות, כגון פסיכולוגים פרטיים או גופי טיפול אחרים, על מנת למנוע מצב של הפניה עצמית.

3.4. **הפרדת שירותים בין שפ"מ לשפ"ח:** כל השירותים הניתנים במסגרת השפ"מ הציבורי הינם תוכניות תוספתיות ייחודיות של משרד החינוך שמעצם הגדרתן הינן נפרדות מסל השירותים השל השפ"ח.

4. ניגוד עניינים

4.1. בהתאם למודל העבודה שהוזכר לעיל ומאחר ועבודת הפסיכולוגיים בשפ"ח חוסה על עבודת הפסיכולוגיים בשפ"מ הרי יכול להיווצר מצב של ניגוד עניינים.

4.2. נעמוד אפוא על הדרכים אפשריות להתמודדות עם ניגוד עניינים אישי – להטיבו ולנטרלו, כך:

4.2.1. **חובת גילוי**: במקרים של חשש קל ומרוחק לניגוד עניינים, ניתן להסתפק בהצהרה על העניין האישי שיש לעובד הציבור, מתוך כוונה שהידיעה של אחרים (ממונים או גוף אחראי אחר) "תנטרל" את ניגוד העניינים.

4.2.2. **פעולה בשיתוף עם בעל תפקיד אחר**: במקרים מסוימים ניתן לפתור את החשש לניגוד עניינים בכך שעובד הציבור לא יפעל לבדו אלא במסגרת וועדה או בשיתוף בעל תפקיד אחר.

4.2.3. **העברת תחום סמכות ואחריות לבעל תפקיד אחר ו/או הימנעות מהשתתפות בקבלת החלטות או בביצוען**: במקרים בהם ניגוד העניינים מוגבל למקרה מסוים או לתחום ספציפי, שאין הכרח שבעל התפקיד יהיה מעורב בו באופן אישי ניתן להורות על "החרגת" אותו תחום מטיפולו של עובד הציבור בין אם על ידי העברתו לאחר ובין אם בהימנעות מקבלת החלטות, ובכך למנוע את ניגוד העניינים.

4.2.4. **פסילת בעל התפקיד מלכהן בתפקידו**: כאמור, מדובר בצעד הקיצוני והחמור ביותר אולם לעיתים זהו המוצא היחיד. לרוב יעשה השימוש בצעד זה במקרי קיצון, בהם קיימת התנגשות בין התפקיד הציבורי לעניין הפרטי בנושאים מרכזיים לתפקיד או בנושאים רבים בצורה תדירה, אשר הימנעות מטיפול בנושאים אלה עלול לשתק את פעילותו של עובד הציבור במילוי תפקידו.

5. הצורך ברענון ובהדרכה בנושאים הנוגעים לניגוד עניינים:

5.1. רענון תקופתי של הנחיות ונהלים בקרב עובדי המשרדים והדרכתם בנושאים הנוגעים למניעת מצבים כאמור, יש בהם כדי לתרום להעלאת ערנותם לנושאים האמורים ולשיפור יכולתם לזהות את המצבים שיש בהם אפשרות לניגוד עניינים ולדווח עליהם להנהלת המשרד.

5.2. הביקורת ממליצה כי אחת לתקופה יעברו עובדי המחלקה רענון והדרכה בכל הנושאים הקשורים לניגוד עניינים וכיצד להימנע מהם בעבודתם.

6. על מנת להימנע מניגוד עניינים בין השירות הפסיכולוגי הציבורי ובין השירות

הפסיכולוגי המורחב יש לפעול בהתאם לעקרונות להפעלת השפ"מ:

- 6.1. על מנת להימנע מניגוד עניינים יש לדאוג כי השירות הפסיכולוגי המורחב (שפ"מ), יינתן מעבר לשעות העבודה הקיימות, תוך הפרדה ברורה - ארגונית, תקציבית ומקצועית - בין שתי היחידות ובכפיפות לכללי האתיקה המקצועיים.
- 6.2. על מנהל המחלקה לדאוג לרענן את הנהלים בפני הפסיכולוגיות/ים ולהחתימם על טופס מניעת ניגוד עניינים
- 6.3. מנהל השפ"ח אחראי למכלול ההיבטים המקצועיים הקשורים בהפעלת השירותים הנ"ל וכפוף לפיקוח מקצועי של הפסיכולוג המחוזי בשפ"י.
- 6.4. מנהל השפ"ח הוא הגורם המאשר לכל סוג של שירות מורחב - ציבורי (מימון ציבורי) ופרטי (מימון הורים).
- 6.5. מנהל השפ"ח יקבע מי הפסיכולוגים שיתנו שירות במסגרת השירות המורחב תוך מתן עדיפות לפסיכולוגים עובדי השפ"ח.
- 6.6. מתמחים בעלי ידע וניסיון רלוונטיים, במידה ויועסקו, יעבדו בכפוף להדרכה בפיקוחו של מנהל השפ"ח. כלל זה חל על פסיכולוגים עובדי השפ"ח ועל פסיכולוגים שאינם עובדי השפ"ח.
- 6.7. היקף עבודתו/ה של הפסיכולוג בשפ"מ לא יעלה על היקף משרתו במסגרת השפ"ח. יתכנו מקרים חריגים על פי החלטת מנהל השפ"ח, בתאום עם מנהל מחלקת החינוך ובאישור הפסיכולוג המחוזי.
- 6.8. תישמר הפרדה ברורה בין שעות העבודה השוטפות של הפסיכולוג בשפ"ח לבין עבודתו במסגרת השירותים הנ"ל.
- 6.9. במקרים בהם מועסקים פסיכולוגים שאינם עובדי השפ"ח, כללי ההעסקה ואופני התשלום יקבעו על ידי הרשות המקומית.
- 6.10. האחריות לביטוח מקצועי על עבודתו של פסיכולוג שאינו עובד שפ"ח, חלה על הפסיכולוג עצמו זאת על פי הנמסר על ידי השלטון המקומי.
- 6.11. מומלץ למנות רכז לשפ"מ בהתאם להיקף הפעילות של השפ"מ. רכז השפ"מ כפוף למנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי.
- 6.12. הרכז אחראי על קבלת פניות, בדיקת התאמתן לשפ"מ, פיקוח מקצועי ואדמיניסטרטיבי על עבודת הפסיכולוגים.
- 6.13. ישיבות צוות השפ"מ וההדרכות תעשנה שלא בשעות עבודת השפ"ח .
- 6.14. **מאגר הנתונים :**
- 6.14.1. נתוני השפ"מ (ציבורי ופרטי) הינם חלק ממאגר המידע של השפ"ח ועל כן חלים עליהם כללי המאגר של השפ"ח.

6.14.2. נתונים (פיזיים ו או ממוחשבים) של השפ"מ באשר לילד יישמרו בתוך תיק הילד בשפ"ח. אי לכך, תתבצע הפרדה בתוך תיק הילד בין נתוני השירות השוטף של השפ"ח לנתוני השפ"מ. כלל זה חל גם על נתוני שירות מורחב במימון הורים.

בחירת ניגוד עניינים בשירות הפסיכולוגי החינוכי

1. מבוא

- 1.1. אגף החינוך בעירייה אחראי על הפעלת שירות פסיכולוגי חינוכי (להלן - אגף השפ"ח או שפ"ח) (שירות פסיכולוגי חינוכי) המספק שירות לתלמידים תושבי העיר.
- 1.2. חוזר מנכ"ל משרד החינוך מס' 3.7-61 בנושא "מתווה השירות הפסיכולוגי החינוכי" (להלן - חוזר מנכ"ל) קובע כי ייעודו של השירות הפסיכולוגי הוא לקדם את רווחתם ואת בריאותם הנפשית של כלל התלמידים במערכת החינוך. השירות מיועד לתלמידים במסגרות החינוך השונות, להורים ולמשפחות, לאנשי החינוך העובדים במערכת החינוך ולקובעי המדיניות בתחומים של טובת הילד ושל קידום בריאותו הנפשית.
- 1.3. השירות הפסיכולוגי-חינוכי נמצא בצומת שבין מערכת החינוך, המערכת הקהילתית-יישובית וההורים.
- 1.4. כלומר, אוכלוסיות היעד של הפסיכולוג החינוכי כוללות, מלבד התלמיד, גם את ההורים ואת הצוות החינוכי. הטיפול המוצע יכול להינתן לפרט עצמו, למשפחה, להנהלה, למורה או לקבוצת מורים, למטפלים השונים, ולעתים קרובות בו-זמנית לכולם או לחלק מהם.
- 1.5. השירותים הפסיכולוגיים החינוכיים אמורים להינתן באמצעות הרשות המקומית, כאשר משרד החינוך משתתף במימון של 68 אחוז משכרם של הפסיכולוגים עובדי העירייה, וכן במימון הוצאות בגין הדרכה והשתלמויות מקצועיות. נציין כי בפועל ההשתתפות של משה"ח היא בשיעור גבוה יותר מאחר ומועבר שכר לפי נתונים של פסיכולוג בוותק ודירוג מירביים כשלמעשה רוב הפסיכולוגים הם מתמחים צעירים ששכרם נמוך יותר.
- 1.6. השירות הפסיכולוגי-ייעוצי במשרד החינוך (להלן שפ"י) קבע הנחיות להפעלת השפ"ח ברשויות המקומיות באמצעות חוזר מנכ"ל. כמו כן, קיימות הנחיות מקצועיות של משרד הבריאות (כגון בנושא רשומות מטופלים).
- 1.7. באגף שפ"ח באגף החינוך מועסקים 21 עובדים מהם: מנהלת מחלקה, מזכירה ו-19 פסיכולוגיות בדרגות התמחות שונות ובאחוזי משרה שונים, המספקים מענה פסיכולוגי למסגרות חינוכיות בעיר.
- 1.8. על פי חוזרי המנכ"ל, סל השירותים מחולק ל"סל בסיסי" ול"סל משלים". במסגרת הסל הבסיסי מופיע גם "סל שירותי החובה" שצריך להינתן בכל השפ"חים, ועיקרו: מתן הדרכה, ייעוץ וליווי לצוותים פדגוגיים ולהורים; במקרים של ילדים בסיכון -

¹ פורסם באפריל 2010.

התערבות מערכתית, הערכה ראשונית של הילד והמלצות להמשך ההתערבות, וכן התערבות טיפולית ראשונית (עד חמש פגישות) לפי שיקול מקצועי; אבחון והערכה של ילדים בעלי צרכים מיוחדים כמתחייב מחוק חינוך מיוחד, טיפול בתלמידים לקויי למידה, וכן כל הפעולות הנגזרות מחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988 (להלן - חוק חינוך מיוחד), כמו השתתפות בוועדות זכאות ואפיון וועדות רב מקצועיות (מכוח חוק חינוך מיוחד).

2. המסד הנורמטיבי

- 2.1. חוק הרשויות המקומיות (משמעת), תשל"ח 1978
- 2.2. פעילות השירות הפסיכולוגי חינוכי מוסדרת בחוזר מנכ"ל של משרד החינוך 3.7-61 : "מתווה השירות הפסיכולוגי-חינוכי" ([מצ"ב קישור](#)).
- 2.3. מסמך זה מגדיר את סל השירותים של השירות הפסיכולוגי-חינוכי (להלן: השפ"ח), וכן מציין את האפשרות להרחיב את סל השירותים הניתן ע"י השפ"ח באמצעות מימון נוסף - ציבורי (רשות מקומית, תקציב רווחה, פרויקטים וכו') או פרטי (הורים).
- 2.4. על בסיס העקרונות הנ"ל הוקם בקרית-ביאליק בשנת 2015 מערך של שירות פסיכולוגי מורחב (להלן: שפ"מ), המספק שירותים פסיכולוגיים שאינם ניתנים במסגרת סל השירותים של השפ"ח.

3. פעולות הביקורת

3.1. בחודשים ספטמבר - נובמבר 2021 בדק משרד מבקר העירייה את השירות הפסיכולוגי-חינוכי.

3.2. לאור בקשת אחת העובדות במחלקת השירות הפסיכולוגי לקבל היתר לעבודה נוספת בהתאם לסעיף 179 לפקודת העיריות (נוסח חדש). התקיימה ישיבת מועצת העיר.

3.3. בישיבת מועצת העיר מיום 21/7/2021 התקיים דיון בשאלת ניגוד עניינים של עובדי השירות הפסיכולוגי והוחלט כי:

"מבקר העירייה יבדוק עניין של מניעת ניגוד עניינים בעבודות פרטיות של עובדי השירות הפסיכולוגי".

3.4. לאור החלטת מועצת העיר, ביקש ראש העיר כי מבקר העירייה יבצע ביקורת בשאלת קיום ניגוד עניינים של עובדי השירות הפסיכולוגי.

3.5. נתבקשתי על ידי מועצת עיריית קריית ביאליק לחוות דעתי ביחס עם תפקידה של גב' ג.א. ושל שאר הפסיכולוגיות העובדות בשפ"מ (שירות פסיכולוגי מורחב) מהווה ניגוד עניינים לבין עבודתם בשפ"ח (שירות פסיכולוגי חינוכי) המצוי בתחום העירייה.

3.6. במסגרת כך נתבקשתי לבדוק ולהשיב על השאלה אם מצב דברים זה מקים ניגוד עניינים, אם לאו; ככל שמתגבש ניגוד עניינים כאמור, נתבקשתי לבחון האם וכיצד ניתן להטיבו ו/או לנטרלו.

3.7. כבכל נושא משפטי, לא כל הנושאים אליהם התייחסנו בחוות הדעת לובנו ומוצו עד תום במשפט הישראלי. לא אחת, נושאים מסוימים לא הוסדרו כלל בחקיקה ולגבי אחרים, קיימת מחלוקת עניינית ו/או פרשנית אשר לא נפסקה בעניינם הלכה.

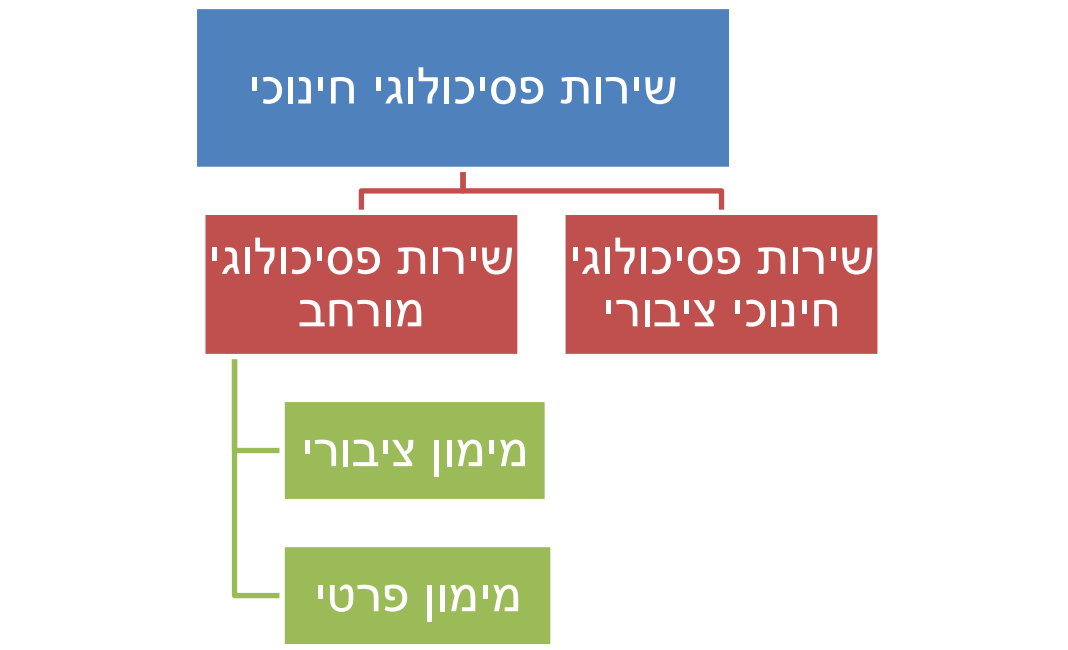
3.8. מבדיקה שערך מבקר העירייה, מצב הדברים המתואר לעיל טרם נבחן משפטית לעומקו. משכך, אין כל ערובה, כי עמדתי הכלולה בחוות דעת זו אכן תתקבל על ידי הרשויות ו/או על ידי בתי המשפט. עם זאת, אנו סבורים, כי הניתוח המופיע בחוות הדעת והמסקנות הכלולות בצידו, הולמים את המצב המשפטי, את הוראות החוק ופרשנותו הראויה.

להלן ממצאי הביקורת

1. מבנה המחלקה

- 1.1. במחלקת השירות הפסיכולוגי החינוכי שבאגף החינוך מועסקים 21 עובדים מהם: מנהלת מחלקה, מזכירה ו-19 פסיכולוגיות בדרגות התמחות שונות ובאחוזי משרה שונים, המספקים מענה פסיכולוגי למסגרות חינוכיות בעיר.
- 1.2. רק פסיכולוגית אחת עובדת במשרה מלאה וכל שאר הפסיכולוגים עובדים במשרה חלקית שבין 50% ועד 95%.
- 1.3. לביקורת נמסר כי הסיבה לחלקיות המשרה היא בעיקר לצורכי הגדלת השכר של הפסיכולוגים שלטענתם הינו שכר ירוד ביותר וכן לשם עבודה בפרוייקטים תוספתיים דרך משרד החינוך ועל מנת לא לקבל אישור לעבודה נוספת ממועצת העיר.

2. מבנה השפ"מ

2.1. השירות הפסיכולוגי המורחב (שפ"מ) מאגד בתוכו שני מבנים מרכזיים:

- שפ"מ ציבורי - בשנים האחרונות משרד החינוך רואה במערך השפ"מ ערוץ רשמי להרחבת השירותים הפסיכולוגיים שמוצעים מטעם משרד החינוך למסגרות החינוכיות, לתלמידים ולהורים. במסגרת זו מתנהלים פרויקטים תוספתיים רבים מטעם המדינה כשהתגמול לפסיכולוגים נעשה דרך השפ"מ ולא דרך התקן

הרשותי. בחלק מהמקרים מדובר אפילו בפרויקטים מנדטוריים (כלומר, שירותים שהשפ"ח מחויב לספק לתושבים, כגון ביצוע אבחונים במרכז האבחון במסגרת תוכנית "מלקות ללמידה").

כל הפרויקטים והשירותים הניתנים במסגרת השפ"מ הציבורי, מתוקף היותם משולמים לפסיכולוגים מחוץ לעבודתם הציבורית ולא דרך התקן של השפ"ח, נחשבים כעבודה נוספת של הפסיכולוגים.

- **שפ"מ פרטי** – שירותים פסיכולוגים להורים ותלמידים במימון הורים. השירותים הניתנים במסגרת זו מהווים הרחבה של סל השירותים הציבורי הניתן במסגרת השפ"ח. תעריפי השירותים הניתנים במסגרת השפ"מ מבוססים על חוזר משרד האוצר (הערה: בקריית ביאליק מתייחסים לתעריפים הנקובים במסמך כתעריפי גג. בפועל התעריפים נמוכים יותר).

2.2. מטרת מערך השירות המורחב

- **עבור אוכלוסיית הילדים וההורים ברשות** - הרחבת סל השירותים הפסיכולוגים הניתן להם, ברמה מקצועית גבוהה, נגישות נוחה ומחירים מפוקחים (במקרה של השפ"מ הציבורי – חינם או כמעט חינם).
- **עבור מערכת החינוך** - כתובת זמינה ואמינה להפניות תלמידים. מתאפשר שיתוף פעולה של המטפלים עם הצוותים החינוכיים אשר בד"כ אינו מתאפשר עם מטפלים פרטיים, בכפוף לאישור וויתור סודיות חתום מצד ההורים (כגון הדרכה של הצוות החינוכי ע"י הפסיכולוג המטפל בילד).
- **עבור השפ"ח** - חיזוק הזיקה והמחויבות של הפסיכולוגים לשפ"ח. שדה הפסיכולוגיה החינוכית סובל בשנים האחרונות ממחסור חמור בכוח אדם עקב עזיבת פסיכולוגים לעבודה פרטית בשל תנאי השכר הירודים. שפ"חים בארץ שלא קיים בהם שפ"מ מאופיינים לרוב בעזיבה גבוהה של פסיכולוגים ואחוז איוש נמוך של תקני השפ"ח, דבר אשר פוגע ברמה המקצועית של השפ"ח. האפשרות להכנסה נוספת במסגרת השפ"מ מחזקת את הזיקה של הפסיכולוגים לשפ"ח ולרשות, מאפשרת להם לעבוד באחוזי משרה גבוהים יותר וכך להעלות את הרמה המקצועית של השפ"ח ואת רמת השירות הניתן לתושבים.

3. מודל עבודה:

השפ"מ פועל תחת ה"גג" של השפ"ח. כלומר, לשפ"ח יש אחריות מקצועית וניהולית על המענים הניתנים במסגרת השפ"מ, וממנה נגזרת סמכות להתערב בקבלת החלטות הנוגעות לעבודת הפסיכולוגים בשפ"מ.

יודגש כי השירותים המוצעים במסגרת השפ"מ, הן הפרטי והן הציבורי, אינם באים בשום אופן על חשבון השפ"ח - לא בהיבט המקצועי ולא בהיבט משאבים. דהיינו, לו באופן תיאורטי השפ"מ לא היה קיים, השירותים הניתנים במסגרתו לא היו ניתנים במסגרת השפ"ח.

יתרה מזו, חשוב להדגיש כי הלגיטימיות לפעילות השפ"מ נגזרת מההפרדה המלאה שלו מעבודה השפ"ח, כך שנמנע כל מצב של ניגוד עניינים, ולו למראית עין. לכן יש חשיבות עליונה לשמירה על הפרדה זו.

ההפרדה מתבטאת:

- א. בשעות הפעילות;
- ב. במערכת הרשומות;
- ג. בזהות הפסיכולוג המטפל;
- ד. בסל השירותים.

3.1. הפרדת שעות

שעות העבודה של השפ"ח והשפ"מ נפרדות, כולל החתמת שעות נוכחות במעבר. בשום מצב פסיכולוג לא יקבל מטופל של השפ"מ בשעות העבודה שלו בשפ"ח.

3.2. הפרדת רשומות

לשפ"ח ולשפ"מ ארכיבים נפרדים. במידה ופסיכולוג מבקש לקבל או למסור מידע לפסיכולוג אחר מהשפ"ח בנוגע לתלמיד המטופל אצלו במסגרת השפ"מ, נדרש לשם כך ויתור סודיות חתום של ההורים (בשפ"ח לא נדרש אישור כזה, שכן הוא נחשב כישות משפטית אחת). בימים אלה מוטמעת בשפ"ח מערכת ממוחשבת לניהול תיקים ועבודת הפסיכולוגים. המערכת החדשה מאפשרת הפרדה ברורה בין תיקיית השפ"ח לתיקיית השפ"מ - ספריות נפרדות, מערכת הרשאות נפרדת למי שיכול לערוך ולראות את התיקים וכו'.

3.3. הפרדת הפסיכולוג המטפל

פסיכולוג המופקד על ליווי בית-ספר במסגרת השפ"ח לא יתן מענה לילדים מאותו בית-ספר במסגרת השפ"מ (על מנת למנוע מצב או מראית עין של ניגוד עניינים בהפניית הילדים לטיפול).

הפניה מהשפ"ח לשפ"מ תיעשה רק תוך הצעה של חלופות נוספות, כגון פסיכולוגים פרטיים או גופי טיפול אחרים, על מנת למנוע מצב של הפניה עצמית.

3.4. הפרדת שירותים:

3.4.1. שפ"מ ציבורי

כל השירותים הניתנים במסגרת השפ"מ הציבורי הינם תוכניות תוספתיות ייחודיות של משרד החינוך שמעצם הגדרתן הינן נפרדות מסל השירותים השל השפ"ח.

להלן פירוט התוכניות המתקיימות כיום במסגרת השפ"ח:

- מרכז אבחון של תוכנית "מלקות ללמידה" – במסגרת תוכנית "מלקות ללמידה" הפועלת בקרית-ביאליק, תלמידי כיתה ט' הנמצאים בתוכנית מופנים למרכז האבחון לביצוע אבחונים פסיכודידקטיים. זהו הערוץ היחיד בו יכולים תלמידי קרית-ביאליק לקבל התאמות בהיבחות בבחינות הברורות, וצוות השפ"ח מחויב בביצוע האבחונים. יצוין כי במסגרת זו מועסקים גם מאבחנים חיצוניים (פסיכולוגים ומאבחנים דידקטיים). התשלום מועבר לפסיכולוגים באופן פרטי דרך חברת "אדיוסיסטמס" המנהלת את מאגר המומחים (מיקור החוץ) של משה"ח.
- הערכות מסוכנות במסגרת התוכנית הלאומית למניעת אובדנות. התשלום מועבר דרך חברת אדיוסיסטמס.
- פרויקטים ייחודיים של שפ"י המבוצעים ע"י הפסיכולוגים ומאשרים כל שנה מחדש. ישנם פרויקטים חד-פעמיים (כגון קבוצה לתלמידים עם קשיים חברתיים המתקיימת השנה בב"ס קדימה), וישנם פרויקטים שמתקיימים כל שנה מחדש נוכח הצלחתם וביקש ההורים (כגון פרויקט התקשרות - קבוצה להורים לילדי גן עם קשיי ויסות והתנהגות, המתקיימת בשפ"ח זו השנה השביעית). התשלום מועבר לרשות דרך מערכת מית"ר וממנה לפסיכולוגים דרך השכר.
- מענה פסיכולוגי לבתי הספר במסגרת התקציב השקלי/מערכת גפ"ן – התקציב השקלי הינו תקציב המועבר לבתי הספר באמצעותו הם יכולים לקנות שירותים פסיכולוגיים נוספים ולהרחיב בכך את הסל הציבורי שהם מקבלים מהשפ"ח. במסגרת זו הם "קונים" בשנים האחרונות מהפסיכולוגים בשפ"ח טיפולים פסיכולוגיים פרטניים לתלמידים, קבוצות וסדנאות לתלמידים, מורים והורים, ועוד. התשלום מועבר ישירות לפסיכולוגים מבתי הספר כנגד חשבוניות פרטיות.
- תקציב רשותי – קרית-ביאליק מקצה לשפ"ח תקציב ייחודי להרחבת הסל הבסיסי של השפ"ח. הסל נועד למתן שירותים שאינם ניתנים בסל הציבורי למשפחות מעוטות יכולת. בעבר שימש בעיקר לביצוע אבחונים פסיכו-דידקטיים לתלמידי אורט דרום, וכיום (בעקבות כניסתה של תוכנית "מלקות

ללמידה" (לרשות) משמש בעיקר למענים טיפוליים. התשלום מועבר לפסיכולוגים דרך השכר.

3.4.2. שפ"מ פרטי

להלן טבלה המפרטת את ההבחנה בין השירותים הניתנים בשפ"מ הפרטי לשירותים הניתנים בשפ"ח.

הערות	שפ"מ פרטי	שפ"ח	השירות הניתן
	כן, בשני מצבים בלבד: א. לתושבי חוץ. ב. כשהאבחון נעשה ביוזמת ההורים ללא תמיכת המערכת החינוכית בצורך באבחון.	כן, על בסיס הפניה מהמסגרת החינוכית.	הערכות פסיכולוגיות
	לא	כן	התערבויות טיפוליות קצרות טווח (עד 5 מפגשים)
	לא	כן	התערבויות במצבי חירום ומשבר
	כן	לא	אבחונים פסיכו-דידקטיים (אבחון לקויות למידה, התאמות לבגרויות)
במקרים מסוימים יתקבלו לטיפול בשפ"ח גם ילדים שאינם מוגדרים כח"מ או בסיכון, על בסיס הפניה	ילדים שאינם מוגדרים כילדים בסיכון ואינם זכאים לשירותי החינוך המיוחד. מקרים קלים	לילדי חינוך מיוחד או ילדים במצבי סיכון	התערבויות טיפוליות ארוכות טווח

ובקשה של המסגרת החינוכית (לדוגמה, ילדים שבשל חוסר שת"פ של ההורים לא יקבלו טיפול במידה ויופנו באופן פרטי).	באופן יחסי.		
	לא	כן	ייעוץ לצוותים חינוכיים
	כן	לא	אבחוני הדלגת כיתה/גן
	כן	לא	תושבי חוץ

הבהרות –

- חוזר המנכ"ל קובע כי השפ"ח אמור לתת שירות לאוכלוסיית התלמידים שבין גילאי גן-חובה לחטיבות ביניים.
- תלמידים מתחת לגיל גן-חובה ובגילאי תיכון אמורים לפיכך לקבל שירות במסגרת השפ"מ.
- עם זאת, בקרית-ביאליק ניתן באופן שוטף שירות חלקי גם לאוכלוסיות אלה במסגרת השפ"ח (הודות לאחוז האיוש הגבוה של התקנים), אך עקרונית ההפרדה המפורטים לעיל מופעלים גם לגבי אוכלוסיות אלה.
- לעיתים מבקשים הורים שילדם זכאי לטיפול במסגרת השפ"ח לקבל את הטיפול במסגרת השפ"מ ולוותר על זכותם לטיפול בשפ"ח (למשל, בשל רגישות לנושא התייעוד). במקרים אלה מיידעים את ההורים על זכותם לקבל טיפול במסגרת השפ"ח ומחתימים אותם על טופס ויתור על זכות זו.

4. כספים ותעריפים

השירותים הניתנים במסגרת השפ"ח הינם ללא עלות, למעט התערבויות פסיכולוגיות ארוכות-טווח ביחידה הטיפולית, הכרוכים בעלות סמלית של 200 ש"ח לחודש (במידה וקיים קושי כלכלי ניתנת הנחה, עד כדי הפחתה מלאה של התשלום. לדברי מנהלת המחלקה : לעולם לא יהיה מצב שלא ינתן טיפול לזכאים מסיבות כלכליות).

תעריפי השירותים הניתנים במסגרת השפ"מ הציבורי מבוססים על תעריפים הנקבעים ע"י משרד החינוך (לכל תוכנית טבלת תעריפים שונה). התעריפים של השפ"מ הפרטי מבוססים על חוזר משרד האוצר המתייחס לעבודה נוספת של פסיכולוגים בשלטון המקומי (הערה: אנו מתייחסים לתעריפים הנקובים במסמך כתעריפי גג. בפועל התעריפים נמוכים יותר).

מנגנון התשלום בשפ"מ הציבורי: קיימים מנגנוני תשלום שונים לכל תוכנית. ראה לעיל בפירוט התוכניות הניתנות בשפ"מ הציבורי.

מנגנון התשלום בשפ"מ הפרטי: הפסיכולוגיות/ים גובים כספים מהמטופלים, נותנים חשבוניות של העיריה (פנקס יעודי לשפ"מ), מפקידים את הכסף בעירייה בסעיף ייעודי ומקבלים את שכרם דרך המשכורת החודשית (לאחר ניכוי כל ההפרשות כחוק, כולל עלויות המעביד המועמסות על שכר הפסיכולוגים כך שלא תהיה כל העמסת עלויות על הרשות).

כל המטופלים העובדים בשפ"מ חייבים לבטח עצמם בביטוח מקצועי (דרך הסתדרות הפסיכולוגים, חברות פרטיות כגון מדנס וכו').

כל הפסיכולוגים העובדים בשפ"מ אחראים לקנות לעצמם הדרכה על הטיפולים.

5. ניגוד עניינים

5.1. המעטפת הנורמטיבית ניגוד עניינים אישי –

5.1.1. ככלל, ניגוד עניינים במשפט הציבורי נחלק לשתי קבוצות עיקריות. הראשונה, ניגוד עניינים אישי; השנייה, ניגוד עניינים בין שלטוני. מאחר וענייננו מתנקז לניגוד עניינים אישי, דיוננו התיאורטי יתמקד בניגוד עניינים ממין זה.

5.1.2. בענייננו, החובה שלא להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים מקורה, בין היתר, בסעיף 9 לחוק הרשויות המקומיות (משמעת), תשל"ח 1978, המגדיר מהם המעשים שעשייתם על ידי עובד רשות מקומית מהווה עבירה משמעתית, ואשר קובע כך:

*"עובד רשות מקומית שעשה אחת מאלה אשם בעבירת משמעת... (...)
(3) התנהג התנהגות שאינה הולמת את תפקידו כעובד הרשות המקומית או התנהג התנהגות העלולה לפגוע בתדמיתה או בשמה הטוב של הרשות המקומית;
(4) התנהג התנהגות בלתי הוגנת במילוי תפקידו או בקשר אתו;"*

5.1.3. ועוד ניתן ללמוד על הנורמה הנדרשת גם על דרך ההיקש מהוראות בדבר איסור ניגוד עניינים הקיימות בכללי האתיקה לעובדי המדינה, אשר אינן חלות באופן ישיר על עובדי העירייה. למשל, בהודעת נש"מ מ'81/ז סעיפים 10.03 ו- 10.04 נקבע, כך:

"לא ישתתף אדם בתהליך קבלת החלטה בנושא שיש לו או לקרובו... עניין אישי בו. עובד המדינה אשר היו או יש ביניהם קשר עבודה, חברות, משפחה או כל קשר אחר, אשר יש חשש כי עקב כך יושפעו שיקוליו המקצועיים, יפסול את עצמו מלטפל בעניין ויודיע על כך לממונה עליו"

5.1.4. כידוע, ניגוד עניינים אישי הוא ניגוד עניינים בין תפקודו של אדם כעובד ציבור לבין עניין פרטי שלו, בין אם הוא עניין אישי, משפחתי או רכושני (אליעד שרגא ורועי שחר, המשפט המינהלי עילות ההתערבות, עמ' 105) טובה אולשטיין עורכת, 2008 (להלן: "שרגא ושחר)).

5.1.5. המשפט הציבורי יצר מערכת כללים, שנועדה למנוע מראש מצבים המעוררים חשש לקיומו של ניגוד עניינים אישי, הן באמצעות חקיקה והן באמצעות הלכות פרי עטו של בית המשפט העליון לאורך השנים. לכללים אלו שני טעמים מרכזיים:

5.1.5.1. **טעם ראשון**, ברמה הפרגמטית, מניעת מצב בו עובד הציבור לא יבצע את תפקידו נאמנה, ויקבל החלטות על בסיס שקילת אינטרסים נוספים, החיצוניים לשיקוליו המקצועיים;

5.1.5.2. **טעם שני**, ברמה הנורמטיבית, מניעת פגיעה באמון הציבור במערכת הציבורית.

5.1.5.3. הכלל בדבר איסור על ניגוד עניינים אישי "מקדים תרופה למכה" והוא אוסר על עובד ציבור להיכנס למצבים העלולים להעמיד אותו במצב של ניגוד עניינים אישי. כלל זה אינו בוחן, או מבקש לבחון, האם בפועל הושפע עובד הציבור מאינטרסים פרטיים בעת מילוי תפקידו (בג"צ 531/79 **סיעת "הליכוד" בעיריית פתח תקוה נ' מועצת עיריית פתח תקוה**, פ"ד לד(2) 566 (1980) (להלן: **פרשת סיעת הליכוד**)).

5.1.6. מכיוון שהמטרה היא למנוע את ניגוד העניינים האישי כבר מבעוד מועד, המשפט הציבורי יצר משרעת של עוצמת החשש לניגוד עניינים בהתאם למשרעת זו אומדים את מידת החשש, כל מקרה ונסיבותיו מנעד המשרעת נע בין "היעדר חשש" ועד ל"ודאות" לניגוד עניינים (**שרגא ושחר**, עמוד 111).

5.2. המבחן - מבחן "החשש הסביר"

5.2.1. המבחן שאימץ בית המשפט העליון בקשר עם ניגוד עניינים אישי הוא מבחן "החשש הסביר". כלומר, האם קיים **חשש סביר** שניגוד העניינים בין האינטרס הציבורי של התפקיד אותו ממלא עובד הציבור לבין האינטרס האישי שלו יעלה כדי ניגוד עניינים אסור (בג"צ 7279/98 **ח"כ שריד נ' ממשלת ישראל**, פ"ד נה(1) 740,757 (1999)).

5.2.2. מבחן "החשש הסביר" הוא מבחן אמורפי ולכן הפסיקה אימצה מבחני עזר לבחינת קיומו של חשש סביר ובכללם:

(א) מידת מידת האינטנסיביות של המגע בין התפקיד הציבורי לבין העניין הפרטי ;
(ב) סוג הנושאים שלגביהם קיימים ניגודי עניינים ;

(ג) כמות העניינים שלגביהם קיים ניגוד עניינים (בג"ץ 1100/95 **קאסוטו נ' ראש עיריית ירושלים ואח'**, פ"ד מט (3) 691, 699-698 (1995) (להלן: **"פרשת קאסוטו"**)).

5.2.3. הפסיקה דנה לא אחת בקשר עם ניגוד עניינים אישי. על סמך פסיקה זו ניתן ללמוד על מידת הקירבה הדרושה בין האינטרס הציבורי לאינטרס האישי כדי שזה יגבש ניגוד עניינים אסור. נעמוד אפוא על מספר מקרים, כדלקמן:

5.2.3.1. חל איסור על עובד ציבור להשתתף בוועדת מכרז הדנה בעניינו של קרוב משפחה שלו (בג"צ 322/77 הדר נ' בן ארי, פ"ד לא (3) 762 (1977)).

5.2.3.2. חל איסור למנות לתפקיד מנכ"ל העירייה את גיסו של ראש העיר ,

שכן ראש העיר הוא הממונה הישיר של מנכ"ל העירייה, ואמור לפקח עליו(בג"צ 2419/94 **פריד אברהם נ' ראש העיר טירת הכרמל**, פורסם בנבו, 22.8.1994)

5.2.3.3. חל איסור על חבר מועצה לקחת חלק בישיבת מועצה המחליטה על מתן זכות שכירות לאביו של אותו חבר מועצה(בג"צ 140/62 גזנאוי נ' המועצה המקומית כפר עקרון, פ"ד טז(3) 1578 (1962)).

5.2.4. ניתן לראות שבמקרים אלו היה קשר ישיר והדוק בין ביצוע התפקיד הציבורי לבין האינטרס הפרטי של אותו עובד ציבור. כלומר, החשש שמא יפעיל עובד הציבור שיקולים חיצוניים בעת קבלת החלטותיו היה גבוה ביותר מן הצד השני, הפסיקה קבעה גם במקרים בהם היה אינטרס מרוחק שעשוי להפריע במילוי התפקיד הציבורי, כי עובד ציבור עשוי למצוא את עצמו בניגוד עניינים אישי אסור.

5.2.5. בית המשפט העליון קבע שהמבחן לפיו ייקבע מתי האינטרס האישי מרוחק דיו על מנת שלא ייווצר מצב של ניגוד עניינים אישי אסור, הוא מבחן נורמטיבי המתבסס על שיקולים אובייקטיביים המשקפים השקפה חברתית אתית באשר להתנהגות הראויה של עובד ציבור, כל מקרה ונסיבותיו הייחודיות (בג"צ 202/90 י.ב.מ. ישראל בע"מ נ' משרד המשפטים, פ"ד מה (2) 265,273 (1990)).

5.3. בהתאם למודל העבודה שהוזכר לעיל ומאחר ועבודת הפסיכולוגיים בשפ"ח חוסה על עבודת הפסיכולוגיים בשפ"מ הרי יכול להיווצר מצב של ניגוד עניינים.

5.4. הדרכים לנטרול ניגוד עניינים אישי מקום בו מתעורר חשש סביר

5.4.1. כאמור, המשפט הציבורי שואף להימנע מראש מהעמדת עובד ציבור במצב של ניגוד עניינים אישי. לכן, כאשר עולה החשש להיווצרות של מצב כזה, יש צורך בנקיטת פעולה שתנטרל את ניגוד העניינים האישי. דרך המלך תהיה לנסות ולנטרל את ניגוד העניינים האישי **בדרך המידתית והצרה ביותר האפשרית בנסיבות העניין.**

5.4.2. משום כך, פסילת ו/או הזזת אדם מתפקידו הציבורי תהיה הפעולה האחרונה שבה יש לנקוט, ותמיד יועדפו צעדים מידתיים יותר התנהלות כגון דא נובעת, בין היתר, גם מעקרון המידתיות שראוי וצריך להתקיים בעת הפגיעה בחופש העיסוק.

5.4.3. כך גם קבע בית המשפט העליון בכמה פסיקות פרי עטו. טובת הכלל היא שאנשים מוכשרים וראויים ישמשו בתפקידים ציבוריים. אותו עובד ציבור, שכעת עומד אל מול מצב של ניגוד עניינים אישי, נבחר מתוך אמונה שהוא האדם הראוי והמתאים ביותר לבצע את התפקידים שהוטלו עליו. לפיכך, אין זה נכון לפסול אותו מתפקידו הציבורי, עת ניתן לנטרל את ניגוד העניינים דרך אחרת (בג"צ 6641/93 סיעת "צעירים למען חיפה" בעיריית חיפה נ' מועצת העיר חיפה, פ"ד מח(3) 555, 561-560 (1994)).

5.5. נעמוד אפוא על הדרכים אפשריות להתמודדות עם ניגוד עניינים אישי – להטיבו ולנטרלו, כך:

5.5.1. **חובת גילוי:** במקרים של חשש קל ומרוחק לניגוד עניינים, ניתן להסתפק בהצהרה על העניין האישי שיש לעובד הציבור, מתוך כוונה שהידיעה של אחרים (ממונים או גוף אחראי אחר) "תנטרל" את ניגוד העניינים.

5.5.2. **פעולה בשיתוף עם בעל תפקיד אחר:** במקרים מסוימים ניתן לפתור את החשש לניגוד עניינים בכך שעובד הציבור לא יפעל לבדו אלא במסגרת וועדה או בשיתוף בעל תפקיד אחר.

5.5.3. **העברת תחום סמכות ואחריות לבעל תפקיד אחר ו/או הימנעות מהשתתפות בקבלת החלטות או בביצוען:** במקרים בהם ניגוד העניינים מוגבל למקרה מסוים או לתחום ספציפי, שאין הכרח שבעל התפקיד יהיה מעורב בו באופן אישי ניתן להורות על "החרגת" אותו תחום מטיפולו של עובד הציבור בין אם על ידי העברתו לאחר ובין אם בהימנעות מקבלת החלטות, ובכך למנוע את ניגוד העניינים.

5.5.4. **פסילת בעל התפקיד מלכהן בתפקידו:** כאמור, מדובר בצעד הקיצוני והחמור ביותר אולם לעיתים זהו המוצא היחיד. לרוב יעשה השימוש בצעד זה במקרי קיצון, בהם קיימת התנגשות בין התפקיד הציבורי לעניין הפרטי בנושאים מרכזיים לתפקיד או בנושאים רבים בצורה תדירה, אשר הימנעות מטיפול בנושאים אלה עלול לשתק את פעילותו של עובד הציבור במילוי תפקידו.

5.6. הצורך ברענון ובהדרכה בנושאים הנוגעים לניגוד עניינים:

5.6.1. פעולות למניעת מצב שיש בו חשש לניגוד עניינים אגב שגרת העבודה, מושתתות, בין היתר, על איסוף שיטתי של מידע אודות המערכות הציבוריות והאישיות של העובד שהחיכוך ביניהן עלול להעמיד את העובד במצב שיש בו חשש לניגוד עניינים.

5.6.2. רענון תקופתי של הנחיות ונהלים בקרב עובדי המשרדים והדרכתם בנושאים הנוגעים למניעת מצבים כאמור, יש בהם כדי לתרום להעלאת ערנותם לנושאים האמורים ולשיפור יכולתם לזהות את המצבים שיש בהם אפשרות לניגוד עניינים ולדווח עליהם להנהלת המשרד.

5.6.3. הביקורת ממליצה כי אחת לתקופה יעברו עובדי המחלקה רענון והדרכה בכל הנושאים הקשורים לניגוד עניינים וכיצד להימנע מהם בעבודתם.

5.7. על מנת להימנע מניגוד עניינים בין השירות הפסיכולוגי

הציבורי ובין השירות הפסיכולוגי המורחב יש לפעול כדלקמן:

להלן עקרונות כלליים להפעלת שפ"מ:

5.7.1. מנהל השפ"ח אחראי למכלול ההיבטים המקצועיים הקשורים בהפעלת השירותים הנ"ל וכפוף לפיקוח מקצועי של הפסיכולוג המחוזי בשפ"ח.

5.7.2. מנהל השפ"ח הוא הגורם המאשר לכל סוג של שירות מורחב - ציבורי (מימון ציבורי) ופרטי (מימון הורים).

5.7.3. מנהל השפ"ח יקבע מי הפסיכולוגים שיתנו שירות במסגרת השירות המורחב תוך מתן עדיפות לפסיכולוגים עובדי השפ"ח.

5.7.4. מתמחים בעלי ידע וניסיון רלוונטיים, במידה ויועסקו, יעבדו בכפוף להדרכה בפיקוחו של מנהל השפ"ח. כלל זה חל על פסיכולוגים עובדי השפ"ח ועל פסיכולוגים שאינם עובדי השפ"ח.

5.7.5. היקף עבודתו/ה של הפסיכולוג בשפ"מ לא יעלה על היקף משרתו במסגרת השפ"ח. יתכנו מקרים חריגים על פי החלטת מנהל השפ"ח, בתאום עם מנהל מחלקת החינוך ובאישור הפסיכולוג המחוזי.

5.7.6. תישמר הפרדה ברורה בין שעות העבודה השוטפות של הפסיכולוג בשפ"ח לבין עבודתו במסגרת השירותים הנ"ל.

5.7.7. במקרים בהם מועסקים פסיכולוגים שאינם עובדי השפ"ח, כללי ההעסקה ואופני התשלום יקבעו על ידי הרשות המקומית.

5.7.8. האחריות לביטוח מקצועי על עבודתו של פסיכולוג שאינו עובד שפ"ח, חלה על הפסיכולוג עצמו זאת על פי הנמסר על ידי השלטון המקומי.

5.7.9. מומלץ למנות רכז לשפ"מ בהתאם להיקף הפעילות של השפ"מ. רכז השפ"מ כפוף למנהל השירות הפסיכולוגי חינוכי.

5.7.10. הרכז אחראי על קבלת פניות, בדיקת התאמתן לשפ"מ, פיקוח מקצועי ואדמיניסטרטיבי על עבודת הפסיכולוגים.

5.7.11. אין לתגמל את רכז השפ"מ מתקני שפ"י.

5.7.12. ישיבות צוות השפ"מ וההדרכות תעשנה שלא בשעות עבודת השפ"ח.

5.7.13. **מאגר הנתונים** :

5.7.13.1. נתוני השפ"מ (ציבורי ופרטי) הינם חלק ממאגר המידע של השפ"ח ועל כן חלים עליהם כללי המאגר של השפ"ח.

5.7.13.2. נתונים (פיזיים ו או ממוחשבים) של השפ"מ באשר לילד יישמרו בתוך תיק הילד בשפ"ח. אי לכך, תתבצע הפרדה בתוך תיק הילד בין נתוני השירות השוטף של השפ"ח לנתוני השפ"מ. כלל זה חל גם על נתוני שירות מורחב במימון הורים.
